

สรุป และขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการชู้ชิบกับความร่วมมือในการพัฒนา ซึ่งเลือกศึกษาเฉพาะกรณีของหมู่บ้านพระเพลิง ตำบลนกออก อำเภอบึงขัง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึงพฤติกรรม และโครงสร้างของการชู้ชิบของประชาชนในชนบท เกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับท้องถิ่น โดยต้องการจะเปรียบเทียบพฤติกรรมการชู้ชิบในระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน

แนวความคิดพื้นฐานของการวิจัย ประกอบด้วยแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติ การเกิด หน้าที่ทางการสื่อสาร และหน้าที่ทางสังคมของการชู้ชิบ ความผูกพันทางสังคม คุณลักษณะที่เหมือนกัน และต่างกันของคู่สื่อสารและแบบจำลอง เชิงลู่เข้าของการสื่อสาร ซึ่งมีผลให้ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ 5 ประการดังนี้

1. บุคคลที่แตกต่างกันในลักษณะการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ มีพฤติกรรมการชู้ชิบที่แตกต่างกัน
2. ไม่มีความแตกต่างระหว่างปริมาณการชู้ชิบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวกับปริมาณการชู้ชิบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องหน้าที่การงาน
3. การชู้ชิบมักกระทำในระหว่างบุคคลที่มีความเหมือนกันมากกว่าระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างกัน
4. การชู้ชิบมักกระทำในระหว่างบุคคลที่มีความผูกพันต่อกันแบบสนิทสนมมากกว่าระหว่างบุคคลที่มีความผูกพันต่อกันแบบผิวเผิน
5. มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของผู้ชู้ชิบและผู้ถูกชู้ชิบกับความร่วมมือในการพัฒนา

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเข้าทำการศึกษากลุ่มประชากรอันได้แก่ สมาชิกกลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน และกลุ่มออทิสติกเพื่อการผลิตของหมู่บ้าน ในสภาพคามธรรมชาติ ไม่มีการจัดกระทำใด ๆ ทอกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยตัวผู้วิจัยเอง ภายในระยะเวลาสองเดือนเศษ คือวันที่ 4 ธันวาคม 2525 ถึง 7 กุมภาพันธ์ 2526 โดยอาศัยเครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การค้นคว้าจากเอกสารรายงาน การบันทึกภาพและจัดทำแผนที่

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายอันได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการวิเคราะห์จำแนกคุณลักษณะที่แตกต่างกันในเชิงคุณภาพเพื่อบรรยายปัจจัยที่ร่วมอธิบายความร่วมมือในการพัฒนา พร้อมทั้งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการชุมชนกับความร่วมมือในการพัฒนา นอกจากนี้ได้ใช้การวิเคราะห์เครือข่ายทางการสื่อสาร อธิบายโครงสร้างการสื่อสารของการชุมชนโดยแสดงลักษณะความเหมือนและระดับความสัมพันธ์สนมของชุมชน ตลอดจนทัศนคติทางการสื่อสารอันได้แก่ ค่าความเชื่อมโยงทางการสื่อสาร ทั้งระดับกลุ่มและระดับบุคคล ทั้งการสื่อสารเฉพาะกับบุคคลภายในกลุ่ม และกับบุคคลภายนอกกลุ่ม

ผลของการวิจัยปรากฏว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ส่วนใหญ่ได้รับการทดสอบว่าเป็นจริงกล่าวคือ

สมมติฐานข้อแรก ได้รับการทดสอบว่าเป็นจริงส่วนมาก เนื่องจากพบว่าพฤติกรรมการชุมชนในค่านสถานที่ชุมชน และวิธีการตรวจสอบสารสนเทศที่ทราบจากการชุมชน มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงในทั้งสามกลุ่ม พฤติกรรมชุมชนในค่านจำนวนผู้ที่ถูกชุมชนถึง การได้มาซึ่งสารสนเทศที่นำมาชุมชน การตรวจสอบสารสนเทศที่ได้ทราบจากการชุมชน และจุดมุ่งหมายของการชุมชน สมาชิกกลุ่มสตรีมีพฤติกรรมเหมือนกับสมาชิกกลุ่มเยาวชน ส่วนความบ่อยครั้งในการชุมชนนั้นสมาชิกกลุ่มออทิสติกเพื่อการผลิตมีพฤติกรรมเหมือนสมาชิกกลุ่มเยาวชน ตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ เรื่องที่ชุมชนถึง จำนวนผู้ร่วมชุมชน โอกาสที่ทำการชุมชน บทบาทในการชุมชน ความเชื่อถือสื่อสารสนเทศ

ที่ทราบจากการชุมนุม การถ่ายทอดสารสนเทศที่ชุมนุมข้อ และทัศนคติของผู้ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ชุมนุมถึง ปรากฏว่าส่วนใหญ่ของสมาชิกทั้งสามกลุ่มมีพฤติกรรม เหมือนกัน แต่มีความแตกต่างในเรื่องสัคสวน จึงกล่าวได้ว่าโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ เป็นสมาชิกกลุ่มต่างก็มีพฤติกรรมการชุมนุมที่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่สอง ได้รับการปฏิเสธ เนื่องจากพบว่า การชุมนุมของสมาชิก ทั้งสามกลุ่ม มีปริมาณของการชุมนุมถึง เรื่องหน้าที่การงานสูงกว่าปริมาณการชุมนุมถึง เรื่อง ส่วนตัวอย่าง เห็นได้ชัด (84.61%/56.41% ของการชุมนุม)

สมมติฐานข้อที่สาม ได้รับการทดสอบว่าเป็นจริง เนื่องจากการวิจัยพบว่า การ ชุมชนของสมาชิกกลุ่มทั้งสาม ส่วนใหญ่เป็นการชุมนุมระหว่างผู้ที่เพศเดียวกัน ช่วงอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจเหมือนกัน มีเพียงลักษณะการ เป็นสมาชิกกลุ่มเท่านั้นที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ การชุมนุมส่วนใหญ่เป็นการชุมนุมกับบุคคล ที่มีได้เป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกัน อย่างไรก็ตามเมื่อรวมค่าความเหมือน และหาค่าเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่าการชุมนุมมักกระทำในระหว่างบุคคลที่มีความเหมือนกันมากกว่าระหว่างบุคคลที่มี ความแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่สี่ ได้รับการทดสอบว่าเป็นจริง เนื่องจากพบว่า การชุมนุม ของสมาชิกกลุ่มทั้งสาม แทบทั้งหมดเป็นการชุมนุมในหมู่ญาติ เพื่อน และเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความสนิทสนมต่อกัน และเมื่อพิจารณาค่าความผูกพันทางสังคมยิ่งปรากฏชัดว่า การชุมนุม แทบทั้งหมดเป็นการชุมนุมระหว่างผู้ที่มีความผูกพันทางสังคมต่อกันในระดับสูง จึงสรุป ได้ว่า การชุมนุมมักกระทำในระหว่างบุคคลที่มีความผูกพันต่อกันแบบสนิทสนมมากกว่าระหว่าง บุคคลที่มีความผูกพันต่อกันแบบผิวเผิน

ส่วนสมมติฐานข้อสุดท้าย แม้จะยังไม่ได้รับการทดสอบในเชิงสถิติ ผู้วิจัยมีความ เห็นว่าเป็นสมมติฐานที่ยอมรับว่าเป็นจริงได้ เนื่องจากปรากฏชัดว่าผู้ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาบุคคลใด ได้รับการชุมนุมกล่าวขวัญถึงด้วยทัศนคติที่ดี บุคคลนั้นก็ได้รับความร่วมมือ ในกิจกรรมการพัฒนาเป็นอย่างดี ส่วนผู้ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ถูกชุมนุมกล่าว ถึงด้วยทัศนคติที่ไม่ดี ก็ได้รับความร่วมมือน้อย หรือเป็นไปอย่างไม่เต็มใจ

นอกจากการทดสอบสมมติฐานแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้ยังมีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การชุมชนเป็นพฤติกรรมธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งทำการสร้างความคุ้นเคยและความผูกพันทางสังคมต่อกัน
2. การชุมชนมีผลต่อการควบคุมทางสังคม เพื่อย้ำปทัสถานของสังคม และเตือนให้ผู้ถูกชุมชนรู้ตัวว่าตนกำลังปฏิบัติผิดปทัสถานของสังคม
3. การชุมชนมักกระทำในหมู่คนที่อยู่บ้านใกล้เรือนเคียงกัน
4. การชุมชนสนับสนุน แบบจำลองเชิงคู่เข้าของการสื่อสาร (Convergence Model) ว่าสามารถไขข้อขบคายการสื่อสารระหว่างบุคคลได้อย่างดี
5. การชุมชนถึงในทางที่ดี หรือ เป็นกลาง ไม่เป็นเรื่องที่ถูกชุมชนต้องปิดบังไม่ให้ผู้ถูกชุมชนทราบ
6. การใกล้ชิดพบเห็นบุคคลใดเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการชุมชนถึงบุคคลนั้นได้
7. บ่อยครั้งที่บุคคลชุมชนถึงผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตนเองให้ผู้ที่ไม่ใกล้ชิดสนิทสนมกัน ฟัง ทั้งที่เป็นการชุมชนถึงในทางไม่ดี
8. บุคคลที่ถูกชุมชนถึงด้วยทัศนคติทิศทางใด ก็มักจะมีทัศนคติของผู้ที่ชุมชนถึงตนในทิศทางเดียวกัน
9. เครือข่ายการชุมชนซึ่งมีโยงใยไม่มาก และค่าดัชนีทางการสื่อสารที่คำนวณาจะมีผลให้ระดับความร่วมมือภายในกลุ่มต่ำไปควย
10. ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาประกอบควย ภาวะเศรษฐกิจและอาชีพ เวลาว่าง การแพร่กระจายสารสนเทศเพื่อขอความร่วมมือ ผลประโยชน์และความจำเป็น ลักษณะนิสัยและความเชื่อ การเห็นผลงาน ความเชื่อถือและยอมรับในตัวผู้นำการพัฒนาการชุมชนถึงกันเองในหมู่ประชาชน เครือข่ายการสื่อสาร และความกระตือรือร้นของผู้นำการพัฒนา

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

1. การซุบซิบถึงบุคคลใดในทางที่ไม่ดี เกิดขึ้นเนื่องจากภาวะที่ผู้ซุบซิบไม่อาจใช้การสื่อสารแบบเป็นทางการกับผู้ถูกซุบซิบได้ เพราะลักษณะนิสัยของคนไทยซึ่งหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า หรือความขัดแย้งและเป็นคน "ซื่อเกรงใจ" หรือ จากความรู้สึกแตกต่างกันในสถานภาพทางสังคม ผู้นำการพัฒนาย่อมต้องตระหนักในข้อนี้ และพยายามจัดให้ประชาชนมีโอกาสและมีความสบายใจที่จะทำการสื่อสารอย่างเป็นทางการกับผู้นำการพัฒนาได้ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ความต้องการ ในการจัดทำ หรือประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาก่าง ๆ ผู้นำการพัฒนาย่อมต้องกระตุ้นให้ประชาชนแสดงความรู้สึกที่แท้จริงออกมา และต้องแสดงความน่าเชื่อถือจริงว่า ยินดีที่จะรับฟังความคิดเห็น และการประเมินผลงานนั้น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข กิจกรรมการพัฒนาในความรับผิดชอบ

2. การซุบซิบเกิดขึ้นเนื่องจากความขาดแคลนสารสนเทศจากแหล่งที่เป็นทางการโดยตรง เมื่อสารสนเทศที่ประชาชนได้รับจากแหล่งที่เป็นทางการมีปริมาณ หรือรายละเอียดที่น้อยเกินไปกว่าจะสร้างความเข้าใจที่แจ่มชัดได้ ประชาชนก็จะแสวงหาสารสนเทศเพิ่มเติมจากบุคคลอื่น ซึ่งหมายถึง เกิดการซุบซิบขึ้น กรณีเช่นนี้เป็นอันครายอย่างยิ่งหากผู้ให้สารสนเทศ มีความรู้ความเข้าใจที่ผิด หรือมีทัศนคติไม่ดีต่อแหล่งสารสนเทศทางการ ผู้นำการพัฒนาย่อมควรกระจาย หรือแลกเปลี่ยนสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการพัฒนาและเกี่ยวกับตนเองให้ประชาชนได้รับทราบในปริมาณที่เพียงพอ เพื่อมิให้ประชาชนไปซุบซิบตามจากบุคคลอื่น ซึ่งสารสนเทศอาจคลาดเคลื่อนไป

3. แม้โดยปกติประชาชนจะสนใจซุบซิบถึงผู้นำการพัฒนาในเรื่องการงานมากกว่าเรื่องส่วนตัวก็ตาม แต่ความสนใจเรื่องส่วนตัวก็ยังคงมีอยู่และมีมากขึ้นในบุคคลที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประชาชนบ่อยครั้ง บุคคลที่หักอาศัยอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนสามารถจะรู้เห็นเรื่องส่วนตัวได้โดยไม่ยาก และบุคคลที่นำเรื่องส่วนตัวมากระทบกระเทือนต่องานในความรับผิดชอบ ผู้นำการพัฒนาย่อมยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องระมัดระวังความประพฤติหรือชีวิตส่วนตัวของตนมิให้ชกกับปทัสถานของสังคม หรือกระทบกระเทือนต่องานในความรับผิดชอบได้

4. การทราบหรือช่วยการชุมนุมในชุมชนหนึ่ง ๆ จะช่วยชี้ให้เห็นว่าบุคคลใด เป็นจุดศูนย์กลางของการติดต่อ บุคคลใดเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มย่อยภายในชุมชน หรือช่วยตั้งคำถามนี้ เป็นช่องทางของสารสนเทศทั้งที่คิดและไม่คิด ผู้นำการพัฒนาควร จะพยายามค้นหาหรือช่วยอย่างคร่าว ๆ ภายในชุมชนที่ตนรับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นช่องทาง การแพร่กระจายสารสนเทศเพื่อการพัฒนา อีกทั้งเป็นช่องทางในการสืบเสาะหาทัศนคติ ของชาวที่ฝึกหลากหลายเคลื่อน และเสนอสารสนเทศเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดต่าง ๆ เกี่ยวกับงานหรือ เรื่องส่วนตัวของผู้นำการพัฒนาได้

5. ผู้นำการพัฒนาจะทึ่งทระหนักว่า ประชาชนให้ความเชื่อถือต่อสาร สนเทศจากการชุมนุมเพียงครั้งเดียว เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีย่อยคนที่จะทำการตรวจสอบความ ถูกต้องของสารสนเทศที่ชุมนุมกัน เมื่อผู้นำพัฒนาทราบว่ามีการชุมนุมถึงคนในทางที่ไม่ดี หรือคลาดเคลื่อนไป จึงไม่ควรทอดอภัย ทกใจ หรือโกรธจนหลอหลอมทัศนคติที่ไม่ดีต่อประชาชน หากแต่ควรที่จะตรวจสอบสาเหตุและแก้ไข หรือแสดงข้อเท็จจริงให้เป็นที่น่าประจักษ์ เนื่องจาก ยังมีแนวโน้มที่ประชาชนจะรับทั้งสาร สนเทศ เพื่อเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือได้

ขอเสนอเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยพฤติกรรมการชุมนุมของประชาชนทั่วไปที่ชุมนุมถึงบุคคลทั่วไป เพื่อเข้าใจพฤติกรรมการชุมนุมที่ลึกซึ้งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการชุมนุมกับความ ร่วมมือในการพัฒนาในเชิงสถิติ
3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาถึงการชุมนุมในแง่การ เปรียบเทียบทางสังคม เพื่อ ศึกษความสัมพันธ์ระหว่างการชุมนุมกับการ เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อันเป็นตัวกระตุ้นให้เกิด การแข่งขันในการพัฒนา